

ויזרע יצחק

שנה ט'

<p>פרשת "שמיני" הפטרה: "ויוסף עוד דוד" כו' ניסן תשע"ז</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת פניסה יציאה ר"ת</p>	<p>י"ב 18:36</p> <p>ת"א 18:54</p> <p>חיפה 18:44</p>
			<p>י"ג 19:51</p> <p>ת"א 19:54</p> <p>חיפה 19:54</p>
			<p>י"ד 20:38</p> <p>ת"א 20:34</p> <p>חיפה 20:35</p>

הגיגים לפרשת השבוע

"ויהי ביום השמיני קרא משה" (ויקרא ט' א)

"אמר משה לפי שסרבתי שבעה ימים בסנה לא זכיתי לשמש אלא שבעה" (בעל הטורים) לכאורה, מקשה רבינו החיד"א, אדרבה על ידי שמשה סירב שבעה ימים הוא לא יזכה לשמש שבעה ימים, שבגלל זה נתנה הכהונה לאהרן, כמו שאמרו חז"ל על פסוק "הלא אהרן אחיך הלוי" (שמות ד' יד). ומתוך שערך סוף שבעת הימים לא חרה אף הקב"ה במשה ולא נגזר שיטלו את הכהונה ממנו, ומאחר שתחילה דיבר ה' עם משה שבעה ימים רצופים, לכן כל הששה ימים ומקצת היום השביעי היה תורת כהונה עליו, ומשום כך זכה משה לשמש ככהן שבעה ימים במשכן, ואחר היום השביעי נבחר אהרן כפי שנאמר ביום השמיני.

"ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשיו וירא אליכם כבוד ה'" (ויקרא ט' ו)

לכאורה, משה מקדים ואומר לבני ישראל "זה הדבר אשר צוה ה' תעשו" אך אינו מפרט מהו הדבר שצריך לעשות. וצריך לדעת מה הוא הדבר? מתוך ה"אור החיים" הקדוש, שכוונת משה היא למה שנאמר לפני כן: "ויקראו כל העדה ויעמדו לפני ה'", ומדייק ממה שאמר הכתוב "לפני ה'", ולא אמר "לפני אהל מועד", כלומר בני ישראל הכינו את עצמם בשלמות והעריכו בדעתם שעמידתם היא "לפני ה'", ובחינה זו היא השגת תכלית השלמות, כמו שאמר דוד: "שויתי ה' לנגדי תמיד" (תהלים טז' ח), כי בזה לא ימוט מימינו שהיא התורה, "כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול... ומכל שכן כשישים אל לבו שהמלך הגדול הקב"ה אשר מלא כל הארץ כבודו" (הרמ"א אור"ח סימן א'), וכשהבין זאת משה אמר להם "זה הדבר אשר צוה ה' תעשו", כלומר, ה' צוה שתהיו תמיד מעריכים בדעתכם שאתם עומדים לפני ה', ואז "וירא אליכם כבוד ה'".

"בני עזיאל דוד אהרן" (ויקרא י' ד)

"עזיאל אחי עמרם היה, שנאמר (שמות ו) 'ובני קהת עמרם ויצהר וחברון ועזיאל' (רש"י) שואל רבינו בחיי, מה בא רש"י ללמדנו? וכי איננו יודעים שעזיאל היה אח של עמרם? ומבאר שהכתוב מזכיר שעזיאל הוא דוד אהרן כדי שנדע שעזיאל ואהרן היו דומים במעשיהם זה לזה, והקיש הכתוב את עזיאל לאהרן, כלומר "מה אהרן אוהב שלום ורודף שלום, כך עזיאל היה אוהב שלום ורודף שלום", ומה שהוצרך רש"י לפרש שעזיאל היה אחי עמרם לא היה אלא בשביל לומר לנו שעזיאל הוא דוד אהרן.

"ואת הארנבת" (ויקרא י"א ז)

מבאר הרמב"ן שהשם "ארנבת" בלשון הקודש הוא שם כולל גם לזכר וגם לנקבה, כך הוא גם בשם "היענה", וכך הוא אצל "היונה" בעופות שאין שם הזכר חלוק מן הנקבה. ויש בעלי חיים רבים ששמן הוא בלשון זכר ואין לנקבה במינם שם אחר כגון "גמל", "שפן", "חזיר", מצד אחד כתוב: "דוב אורב" (איכה ג' י) בלשון זכר, ומצד שני כתוב: "פרה ודוב תרעינה" (ישעיה י"א ז) בלשון זכר, וכן אצל התור בעופות אמר הכתוב: "שתי תורים או שני בני יונה" (ויקרא ה' ז), הכתוב מזכיר אצל התורים הזכרים את המילה "שתי", שהוא לשון נקבה, וביונה כתוב "שני" שהוא לשון זכר, להודיע שאין קפידיא בהם.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

אוישק לוי בן שולה ז"ל נלב"ע יב' סיון תשע"ו דוד כהן בן שמחה ז"ל נלב"ע ד' שבט תשע"ז תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע י"א ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע י"ג אדר ב' תשל"ג
תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע י"ג אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש בוזתתו" (ויקרא י' א)

ממה שנאמר: "איש מחתתו" למדו חז"ל שכל אחד מהם עשה זאת מעצמו ומיזמתו ולא שנטלו עצה זה מזה ועשו יחד. לומד מכאן ה"מאמר מרדכי" שזה מה שמלמדת אותנו המשנה "מרבה עצה מרבה תבונה" (אבות ב' ז) שאף על פי שכל אחד מהם חשב לעצמו שהוא עושה את הדבר הנכון יתכן שאם הם היו נוטלים עצה זה מזה היו חוזרים בהם. כי אמנם קשה לאדם לראות את החסרונות על עצמו אבל חסרונות של הזולת הוא יכול לראות.

"ויאמר בישׁה לאהרן הוא אשר דיבר ה' בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד" (ויקרא י' ג)

"הוא אשר דבר, היכן דבר? ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי" (שמות כט') אל תקרא 'בכבודי' אלא 'במכובדי' אמר לו משה לאהרן: 'אהרן אחי, יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום והייתי סבור או בי או בך עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך'" (רש"י)

ישנה שאלה כיצד לפרש את הפסוק "כי מפני הרעה נאסף הצדיק" (ישעיה נד' א) האם הכוונה היא שהצדיק נאסף בעוון הדור או שהכוונה היא שהצדיק נאסף כדי שלא יראה ברעה שתבוא להם? אומר רבי העשיל ב"חונכות התורה" שהדרך לדעת זאת היא בבדיקת המציאות. אם נשארו עוד צדיקים בחיים, אזי נדחה הפירוש 'שלא יראה ברעה שתבוא להם' ובהכרח צריך לומר שפירוש הוא שהצדיק נאסף כדי לכפר על עוון הדור. וזה גם הפירוש של מאמר חז"ל "חבל על דאבדין ולא משתכחין" (סנהדרין קיא.) "חבל על דאבדין", כאשר נאבדים הרבה צדיקים, "ולא משתכחין", שכיון שלא נשארים עוד צדיקים בחיים כמותם, אם כן הטעם שאבדו הוא כדי שלא לראות את הרע, ומשום כך "חבל". אבל אם "משתכחין" דהיינו נשארים עוד צדיקים כמותם, אם כן מוכח שהטעם שאבדו הוא כדי לכפר על עוון הדור. על פי רעיון זה ניתן להבין את דברי רש"י הנזכר לעיל. כך אמר משה לאהרן: "סבור הייתי או בי או בך", בתחילה הבנתי שפירוש הפסוק: "כי מפני הרעה נאסף הצדיק" הוא כדי שיגן על הדור, ואם כן, די היה באחד מהם שימות. אבל עכשיו, ששניהם מתו, אם כן יוצא שהפירוש הוא "כדי שלא יראה ברעה" ואם כן כל הצדיקים שבאותו דור היו צריכים למות. ומה שאנחנו רואים שלא מתו אלא הם נשמע מזה שהם היו גדולים ממני וממך שהם היו צדיקים ביותר.

"המעלה אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-לקים והייתם קדושים כי קדוש אני" (ויקרא יא' מה)

מבאר הספורנו שדרישת הקב"ה "והייתם קדושים" היא מתבקשת וראוי שבני ישראל יעשו זה ההשתדלות להתקדש ולהיות קדושים, כדי להפיק רצון ה', כי כוונת הקב"ה כשהוציא את בני ישראל מארץ מצרים היתה שישגו את זה, שאהיה לכם לא-לקים, ושתהיו קדושים ונצחיים בהדמותכם אלי במידות ובמושכלות, "כי קדוש אני".

הגיגים לפרקי אבות א'

מודע אומרים פרקי אבות בימי ספירת העומר?

מבאר בעל ה"נתיבות שלום" שבלימוד הזה אנו מתכוונים לקבלת התורה, כי ידוע שזיכוכ המידות קודם לתורה, כפי שכותב רבי חיים ויטאל ב"שערי קדושה" על השאלה מדוע נזכרו בתורה ענייני המידות וחילופיהן? שהיות והמידות הטובות הם היסוד וההכנה לכל תרי"ג המצוות, וכמו שאדם ההולך לבנות בנין רב קומות, הדבר הראשון הוא שיעשה לבנין יסודות חזקים ואיתנים, כך רק מי שקנה מדות טובות מסוגל לקיים את תרי"ג מצות כמאמרן, ולא צריכים לכתוב זאת כלל, כי הדבר מובן מאליו, כי כידוע, לא ניתנה התורה אלא למי שמטהר את מידותיו.

"והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות" (אבות א' ט)

אומר רבי יצחק מוורקא השימוש במילה "בסבר" בא ללמדנו שאפילו אם אתה, בלבך פנימה, אינך מחבב אדם מסויים, והוא בטעות סובר כך, מאחר שקיבלת אותו בסבר פנים יפות כאשר הוא בא אליך, או שביקורו מקשה עליך ואתה בכל זאת מקבילו בארשת של נועם ורצון, זו מדה טובה.

"אהוב את המלאכה ושנא את הרבנות" (אבות א' י)

שואל רבי מנחם מנדל מקוצק שאם צריך לשנוא את הרבנות מי יורה דיני איסור והיתר? האומנם מוטב שהאדם יהיה פועל בנין ובלבד שלא יעסוק ברבנות? ומתוך שבכל תפקיד יש שני צדדים: יש את צד השררה והשלטון. ויש את צד המלאכה, התפקיד. באו חז"ל ואמרו: "אהוב את המלאכה", דהיינו את צד המלאכה שיש ברבנות, כלומר את הצד של הרבצת התורה, של השכנת שלום וכדומה, ומאידך, "שנא את הרבנות" את צד השררה שברבנות, כלומר אל תתנשא מעל הציבור ותדמה בנפשך שהנך מורם מהם וכיון שאתה עולה עליהם בתורה, כולם חייבים בכבודך.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: אליהו בן חמו בר אסתר

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חונכות בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315